

Dosarul nr. 2ra-317/2022
2-18177282-01-2ra-10032022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Ionașcu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, M. Guzun, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Banca Comercială „ProCreditBank” Societate pe Acțiuni și de avocatul Liviu Capcelea în interesele Băncii Comerciale „ProCreditBank” Societate pe Acțiuni, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „ProCreditBank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Alexandr Tribusean și Elenei Grecu cu privire la încasarea datoriei, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 24 iulie 2018, BC „ProCreditBank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Tribusean și Elenei Grecu cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 25 iulie 2014 cu numărul 90164194/41026836, între creditorul BC „ProCreditBank” SA și debitorul ÎI „Intermobil-Tribusean” a fost încheiat un contract de credit, în temeiul căruia creditorul a acordat, iar debitorul a primit credit în mărime de 250 000 de lei, pe un termen de 36 luni, fiind notat în acest sens că executarea corespunzătoare a obligațiilor asumate de către debitorul ÎI „Intermobil-Tribusean” prin contractul de credit indicat a fost asigurată prin instituirea fidejusiunii de către Alexandr Tribusean și Elena Grecu în temeiul contractelor de fidejusiune din 25 iulie 2014.

În această ordine a relatat reclamantul că, contrar prevederilor contractului de credit de a rambursa lunar creditul conform graficului de rambursare, debitorul nu și-a executat sarcina asumată fapt manifestat prin devieri de la prevederile contractului de credit în partea respectării termenilor de achitare a ratelor lunare.

În așa mod a notat că conform prevederilor contractelor de fidejusiune la contractul de credit din speță, fidejursorii garantează cu întreg patrimoniu prezent și viitor, inclusiv veniturile pe care le vor realiza din orice activități, executare în mod solidar cu debitorul a obligației de rambursare la scadență a creditului și achitării dobânzii aferente, cât și altor sume datorate în temeiul respectivului contract de credit.

În continuare a menționat că urmare a neexecutării de către debitor a obligațiilor asumate și în scopul soluționării pe cale amiabilă a litigiului, s-a adresat părților cu multiple apeluri telefonice și notificări, între care la 22 ianuarie 2017, recepționată la 28 ianuarie 2017 și la 25 mai 2017, care au rămas nesoluționate.

Totodată a indicat că, urmare a notificării din 28 iunie 2017, pârâțul Alexandr Tribusean s-a obligat să achite lunar câte 10 000 de lei până stingerea integrală a datoriei.

Reclamanta a mai specificat că pârâții au fost informați și despre faptul calculării penalității de întârziere în mărime de 0,5 % din suma neachitată în termen pentru fiecare zi de întârziere.

Într-o altă formulă a relatat că prin hotărârea din 26 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost constatată insolvabilitatea ÎI „Intermobil-Tribusean” și conform tabelului definitiv al creanțelor creditorului împotriva patrimoniului debitorului din 11 septembrie 2017, a fost validată creanța BC „ProCreditBank” SA în mărime de 207814 lei dintre care la situația datei de 03 august 2017: 103 183,68 de lei – soldul creditului rămas, 23 194,42 de lei – dobânda neachitată aferentă creditului și 81480,90 de lei – penalitate.

BC „ProCreditBank” SA a solicitat încasarea, în mod solidar, din contul pârâților a datoriei acumulate de către debitorul ÎI „Intermobil-Tribusean” în mărime de 207 814 lei conform contractului de credit nr. 90164194/41026836 din 25 iulie 2014.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani s-a respins ca neîntemeiată BC „ProCreditBank” SA împotriva lui Alexandr Tribusean și Elenei Grecu cu privire la încasarea datoriei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 decembrie 2019 BC „ProCreditBank” SA a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de BC „ProCreditBank” SA. S-a casat hotărârea din 12 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de BC „ProCreditBank” SA împotriva lui Alexandr Tribusean și Elenei Grecu cu privire la încasarea datoriei și s-a pronunțat o nouă hotărâre în formă de încheiere, prin care: S-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de BC „ProCreditBank” SA împotriva lui Alexandr Tribusean și Elenei Grecu cu privire la încasarea datoriei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la 24 iulie 2018, cu numărul de intrare 27117, în cancelaria Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Vitalie Russu în interesele BC „ProCreditBank” SA împotriva lui Alexandr Tribusean și Elenei Grecu, prin care a solicitat încasarea, în mod solidar, din contul pârâților a datoriei acumulate de către debitorul ÎI „Intermobil-Tribusean” în mărime de 207814 lei conform contractului de credit nr. 90164194/41026836 din 25 iulie 2014, iar în sensul identificării împuternicirilor de reprezentare a intereselor băncii de către semnatarul acțiunii, la cererea de chemare în judecată au fost anexate mandatul avocațial, copia contractului de mandat și copia extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice al SRL „Agerlex Consulting”.

Din conținutul mandatului avocațial seria MA nr. 1292294 din 24 iulie 2018 și anume, înscrierile din rubricile „numele și prenumele clientului” și „semnătura clientului” (f.d. 3, 3 verso), Colegiul a notat că avocatul Vitalie Russu a fost împuternicit de către SRL „Agerlex Consulting”, în persoana administratorului Artur Gantea, pentru reprezentarea intereselor BC „ProCreditBank” SA în cauza din speță împotriva lui Alexandr Tribusean și Elenei Grecu, inclusiv pentru semnarea și depunerea cererii de chemare în judecată.

La fel Colegiul a desprins că, la dosar a fost anexată și copia contractului de mandat fără număr din 01 decembrie 2015 (f.d. 36), semnat între mandantul BC „ProCreditBank” SA și mandatarul SRL „Agerlex Consulting” în scopul executării contractului de prestarea serviciilor de colectare a datoriei.

Reținând prevederile art.75 alin. (2), 80 alin. (1), (3), (7), 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, art. 252 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019) Colegiul a notat că legislatorul a identificat expres că, procura este înscrisul în care se consemnează împuternicirea conferită de reprezentat și anume în această accepțiune termenul de procură este folosit și în sensul legii civile și de procedură civilă. În așa mod legislatorul definește procura drept un înscris care este întocmit pentru atestarea împuternicirilor conferite de reprezentat unui sau mai multor reprezentanți, care redactează în special pentru ca terții să fie în măsură să verifice împuternicirile conferite reprezentantului, precum și limitele în care acesta poate contracta în numele reprezentatului.

Totodată, cu referire la prevederile art. 1030 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), Colegiul a învederat că conform literaturii de specialitate esența juridică a raportului de mandat constă în posibilitatea figurării în calitate de parte (subiect) a acestui raport prin intermediul unei alte persoane terțe, împuternicită să reprezinte în astfel de raporturi interesele patrimoniale ale persoanei reprezentate, iar legătura dintre mandat și reprezentare este unidirecțională, ceea ce înseamnă că mandatul presupune raporturi de reprezentare. Reprezentarea însăși nu este legată organic de mandat, ori, Codul civil conține unele construcții juridice, care datorită diferitor mecanisme de încheiere, executare, efecte juridice pot fi în practica contractuală asemuite cu mandatul. Astfel reglementările contractului în folosul unui terț prin care debitorul (promitentul) se obligă să efectueze prestația nu creditorului (stipulantului), ci terțului (beneficiarului), indicat sau ne indicat în contract, care obține în mod nemijlocit dreptul să pretindă prestația în folosul său, pot fi contrapuse cu cele din materia mandatului.

Conform definiției legale expuse în acest articol, contractul de mandat se atribuie la categoria obligațiilor juridico-civile de prestare a serviciilor juridice. Acest fapt denotă interferența juridică a acestui contract cu celelalte contracte de prestare a serviciilor, în special cu cele de prestare a serviciilor juridice, ca comisionul și agenția, administrarea fiduciară, expediția ș.a. Însă, legislatorul a modelat această construcție juridică, ținând cont de caracterele indispensabile ale mandatului, și anume: caracterul fiduciar al raportului respectiv, care la rândul său este determinat de faptul că acțiunile mandatarului condiționează apariția, modificarea și stingerea drepturilor și obligațiilor, precum și faptul că mandatarul săvârșește aceste acțiuni juridice din numele mandantului. Anume această trăsătură juridică delimitează contractul de mandat de contractul de acordare a serviciilor de

asistență juridică în instanțele de judecată, care nu prevede apariția, modificarea și stingerea drepturilor și obligațiilor.

Aici urmează de scos în evidență că, deși de regulă, procura se dă în temeiul unui contract de mandat, ea nu se confundă cu mandatul, fiind un act juridic distinct. Procura își poate avea izvorul și în alte contracte (de exemplu, într-un contract de muncă sau într-un act constitutiv al unei persoane juridice – în aceste cazuri de cele mai multe ori în practică se încheie un act denumit „delegație”, dar care este echivalentul unei procuri).

Analizând minuțios lucrările dosarului raportat la cadrul legal pre citat, Colegiul a constatat că la depunerea cererii de chemare în judecată din speță nu au fost respectate normele de reprezentare a persoanelor juridice într-un proces civil, așa cum o cer art. 75 alin. (2), 80 alin. (1), (3), (7) și 81 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În acest sens, Colegiul a notat că, în speță, BC „ProCreditBank” SA are calitate de reclamant al acțiunii împotriva lui Alexandr Tribusean și Elenei Grecu, și, fiind o persoană juridică, era ținută să exercite în mod deplin sarcina procesuală de drepturi și obligații, implicit în materie de reprezentare, astfel încât era obligată să acționeze în corespundere cu prevederile art. 75 alin. (2), 80 alin. (1), (3), (7), și art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Așadar, Colegiul a stabilit cert că acțiunea din speță în interesele BC „ProCreditBank” SA este semnată și depusă instanței de fond de către avocatul Vitalie Russu, în temeiul mandatului avocațial MA nr. 1292294 din 24 iulie 2018 (f.d. 3), iar conform înscrierilor din textul actului împuternicirile de reprezentare notate în art. 81 Cod de procedură civilă, i-au fost delegate de către administratorul SRL „Agerlex Consulting”, Artur Gantea.

Astfel, Colegiul a constatat că SRL „Agerlex Consulting”, în persoana administratorului Artur Gantea, a semnat mandatul avocațional nominalizat atribuindu-și împuterniciri de reprezentare în procesul din speță a persoanei juridice BC „ProCreditBank” SA, bazându-se pe un contract de mandat, încheiat cu ultima în scopul realizării unui contract de prestări servicii, fiind constată lipsă vreo unui indiciu că numitul Artur Gantea ar fi angajatul BC „ProCreditBank” SA și împuternicirile acestuia ar fi înscrise într-o procură întocmită în ordinea prevăzută de Codul civil și Codul de procedură civilă.

Colegiul a reiterat că, reprezentarea persoanei juridice în instanțele de judecată poate fi exercitată de către un avocat împuternicit de către un reprezentat al persoanei juridice în cauză, or persoanele juridice sunt în drept de a încheia acte juridice personal sau prin reprezentant. Întrucât, împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege, se ajunge la concluzia că, în situația în care persoana juridică încheie acte juridice prin reprezentant și anume semnează mandatul avocatului și îi acordă împuternicirile vizate de art. 81 Cod Procedură Civilă, în mod imperativ, dreptul de a semna mandatul avocatului și dreptul de a delega împuternicire înscrisă în art.81 trebuie să fie acordate în baza unei procuri însuși persoanei care semnează mandatul.

Tot aici, Colegiul a notat lipsă vreo unei înscrieri că avocatul Vitalie Russu ar fi fost împuternicit nemijlocit de BC „ProCreditBank” SA să semneze și să depună în instanță cererea de chemare în judecată împotriva părților în ordinea art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă. Or, la caz avocatul Vitalie Russu a acționat în

temeiul unui mandat semnat de un terț neîmputernicit, așa cum a fost constatat supra și nu în temeiul unui mandat eliberat de reclamantul speței.

Din considerentele expuse, Colegiul a constatat întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol în baza normei procedurale citate mai sus.

Or, instanța de apel reține că sarcina probării realizării întocmai a exigențelor legale ce reglementează depunerea acțiunii în instanța de judecată aparține deponentului acesteia, iar omisiunea de a executa această obligație instituie consecințele prevăzute de Lege în calitate de sancțiune procedurală instituită de art. 10 coroborat cu art. 267 lit. c) Cod de procedură civilă.

La 02 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, BC „ProCreditBank” SA și avocatul Liviu Capcelea în interesele BC „ProCreditBank” SA, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural, precum și a interpretat eronat legea, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

În special, s-a invocat interpretarea și aplicarea eronată a prevederilor art. 242 alin. (1) și art. 1030 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019), art. 75, 80 Cod de procedură civilă, specificând că la înaintarea acțiunii împuternicirile acordate avocatului erau perfect legale.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 10 noiembrie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 05 ianuarie 2022 (f.d. 245, Vol. I), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către participanții la proces, astfel, recursurile declarate la data de 02 martie 2022, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 10 martie 2022 instanța de recurs a comunicat intimaților recursurile, informând despre necesitatea depunerii referinței, or până la data examinării admisibilității recursurilor careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de BC „ProCreditBank” SA și avocatul Liviu Capcelea în interesele BC „ProCreditBank” SA, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de BC „ProCreditBank” SA și avocatul Liviu Capcelea în interesele BC „ProCreditBank” SA, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes

(cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de BC „ProCreditBank” SA și avocatul Liviu Capcelea în interesele BC „ProCreditBank” SA, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Banca Comercială „ProCreditBank” Societate pe Acțiuni și de avocatul Liviu Capcelea în interesele Băncii Comerciale „ProCreditBank” Societate pe Acțiuni, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat